

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑ

«...καθαρίζει τήν συνείδησιν υμών από νεκρών έργων εις το λατρεύειν Θεώ ζώντι»

Η λατρεία του ζωντανού θεού επιτελείται από ζωοποιημένη και καθαρή συνείδηση. Αυτό σημαίνει ότι, αν θέλουμε να λατρεύουμε ζωντανό Θεό, πρέπει πρωτίστως να επιμελούμαστε τη συνείδησή μας, ώστε να ακούγεται καθαρά μέσα σ' αυτήν ο λόγος του Θεού. Συνήθως λέμε ότι ή συνείδηση είναι ή φωνή του Θεού μέσα μας, δηλαδή, ότι μέσα από αυτήν μιλάει ο Θεός σε μας. Στην πραγματικότητα συνείδηση είναι ο «οφθαλμός της ψυχής» μας, το «καθαρότατο μέρος» της, πράγμα που σημαίνει ότι ή συνείδησή μας είναι ζωοποιημένη και καθαρή, όταν έχουμε συντονίσει τις κρυφές και φανερές κινήσεις της ψυχής μας με τις εντολές του Χριστού. Η καθαρότητα της συνείδησης είναι άμεση συνέπεια της καθαρότητας της ψυχής, όπως, αντίστροφα, η επιμέλεια της συνείδησης, παρά τους πόνους που προκαλεί η ασυμφωνία της ζωής μας με το θέλημα του Θεού, είναι ή αφετηρία της καθάρσεως της ψυχής μας «από παντός μολυσμού».

Το τείχος της αμαρτίας

Η συνείδησή μας μολύνεται από τα «νεκρά έργα». Σύμφωνα με τον άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο: «νεκρά έργα εστί πάντα τα ζώντων ουκ έχοντα, τα δυσωδίας πνέοντα». Δεν έχουν ζωή τα έργα που μας απομακρύνουν από το Θεό, αυτά που είναι αντίθετα με το θέλημα Του. Αυτά τα έργα αποπνέουν τη δυσωδία της αμαρτίας. "Όπως το νεκρό σώμα είναι δυσάρεστο σε κάθε μας αίσθηση, έτσι και ή αμαρτία δημιουργεί αναστάτωση στην ψυχή, θόρυβο και ταραχή στη διάνοια.

Ο μολυσμός της συνείδησης επηρεάζει τη θέση μας και τη στάση μας μέσα στη λατρεία της Εκκλησίας, διότι είναι τείχος που μας χωρίζει, από «τής τών σεπτών έποπτίας». Δε μας επιτρέπει να μετέχουμε ολοκληρωτικά στα τελούμενα. Μας εμποδίζει να περάσουμε το «καταπέτασμα», δηλαδή τη σάρκα, και να δούμε με πνευματική αίσθηση την κοινή λατρεία που προσφέρεται εντός του ναού. Μας κρατά, στην πραγματικότητα, ακοινωνήτους. Χρειάζεται να επιθυμήσουμε και να αποφασίσουμε την κάθαρση της συνείδησής μας, για να ανοίξουν οι πύλες του ναού. Χρειάζεται, δηλαδή, αληθινή μετάνοια για να παραμεριστεί το «καταπέτασμα» της σαρκικής ζωής, ώστε να μετάρχουμε «συν πάσι τοίς άγίοις» στη λατρεία του ζώντος Θεού. Συμβαίνει σε μας πνευματικά ό,τι συνέβη και σωματικά στην οσία Μαρία την Αίγυπτία, της οποίας τη μνήμη σήμερα γιορτάζει η Εκκλησία μας. Ήταν ονομαστή πόρνη της Αλεξάνδρειας, ώσπου, «υπό περιέργειας κινούμενη», ήλθε στα Ιεροσόλυμα για την εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού. Εκεί γνώρισε την απόστασή της από τη λατρεία του Θεού.

Προσπάθησε τρεις και τέσσερις φορές να περάσει μέσα στο ναό, μαζί με το πλήθος των προσκυνητών, για να προσκυνήσει τον Τιμιο Σταυρό, αλλά μια αόρατη δύναμη την εμπόδιζε. Αυτό την βοήθησε να συναισθανθεί τα αμαρτήματα της και, προ παντός, να καταλάβει τις συνέπειες της ζωής της, που ήταν ο αποκλεισμός της από τη λατρεία του ζώντος Θεού. Αυτή η συνειδητοποίηση ήταν ή αφετηρία της μετάνοιάς της. Μόλις αποφάσισε ν' αλλάξει ζωή μπόρεσε να περάσει εντός του ναού. Αργότερα, μάλιστα, στην έρημο του Ιορδάνη, κατόρθωσε να περάσει στα άγια των αγίων της πνευματικής ζωής, αφού όχι μόνο κατόρθωσε να δει πίσω από το «καταπέτασμα της σαρκός» τη ζωή της ψυχής και του Πνεύματος, αλλά και το σώμα της το υπέταξε στον καθαρό νου και το κατέστησε δοχείο της χάριτος του Θεού, ώστε να κινείται ελεύθερο από φυσικούς περιορισμούς, πότε περπατώντας πάνω στα νερά του Ιορδάνη και πότε ανεβαίνοντας μέτρα ψηλά από το έδαφος την ώρα που προσευχόταν.

Η λατρεία του ζωντανού Θεού

Ένα κρίσιμο σημείο του σημερινού αποστολικού αναγνώσματος είναι η σύνδεση της καθαρότητας της συνείδησης με τη λατρεία του ζωντανού Θεού. Ο απ. Παύλος γράφει ότι το αίμα του Χριστού καθαρίζει τη συνείδηση μας από τα νεκρά έργα, ώστε να λατρεύουμε το ζωντανό θεό. Σ' αυτόν το λόγο του απ. Παύλου φαίνεται το υπόβαθρο της ειδωλολατρίας και της αιρέσεως. Η συνείδηση, που δεν έχει καθαρισθεί από το αίμα του Χριστού, είναι μολυσμένη και σκοτισμένη· είναι στην πραγματικότητα νεκρή, γιατί δεν υποδεικνύει με καθαρότητα το θέλημα του Θεού. Μέσα της ακούγονται πολλές φωνές, πού καλύπτουν τη φωνή του Θεού. Αυτό συμβαίνει, γιατί η συνείδηση δε μένει ανεπηρέαστη από τον προσανατολισμό πού δίνουμε στη ζωή μας. Προσαρμόζεται στον κόσμο των λογισμών μας. Αντιδρά στις υποχωρήσεις πού κάνουμε απέναντι στο κακό, αλλά η συνήθεια στην αμαρτία την εξασθενίζει και τέλος τη νεκρώνει.

Η νεκρή συνείδηση μας οδηγεί στη λατρεία νεκρών Θεών, των ψεύτικων Θεών της ειδωλολατρίας ή της φιλοσοφίας. "Όταν δεν έχουμε ζωντανή σχέση με το σώμα και το αίμα του Χριστού η συνείδηση μας είναι επιρρεπής στη λατρεία ανύπαρκτων Θεών.

π. Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Έβρ. Θ' 11-14)

Λύτρωση δια του αίματος του Χριστού

Αδελφοί, Χριστός παραγενόμενος άρχιερέυς των μελλόντων αγαθών δια της μείζονος και τελειότερας σκηνης, ού χειροποίητου, τουτ' έστιν ού ταύτης τής κτίσεως, ουδέ δι' αίματος τράγων καί μόσχων, διά δέ τού ιδίου αίματος εισήλθεν εφάπαξ εις τα Άγια, αιώνιαν λύτρωσιν εύράμενος. Εί γάρ τό αίμα ταύρων καί τράγων καί σποδός δαμάλεως ραντίζουσα τους κεκοινωμένους αγιάζει προς τήν τής σαρκός καθαρότητα, πόσω μάλλον το αίμα τού Χριστού, ός διά Πνεύματος αιωνίου εαυτόν προσήνεγκεν άμωμον τω Θεώ, **καθαριεί τήν συνείδησιν υμών από νεκρών έργων εις το λατρεύειν Θεώ ζώντι;**

Μετάφραση της Αποστολικής περικοπής

Άδελφοί, όταν ήλθε ο Χριστός ως αρχιερέας των μελλοντικών αγαθών, μπήκε δια της μεγαλύτερης και τελειότερης σκηνης, η οποία δεν είναι χειροποίητη, δεν είναι δηλαδή από τον κόσμο αυτόν, μπήκε μια για πάντα στα Άγια των αγίων όχι με αίμα τράγων και μόσχων αλλά με το δικό του αίμα και εξασφάλισε αιώνια λύτρωση. Διότι εάν το αίμα τράγων και ταύρων και το ράντισμα με στάχτη από δαμάλι, αγιάζει τούς μολυσμένους, όσον αφορά την εξωτερική καθαρότητα, πόσο περισσότερο το αίμα του Χριστού, ο οποίος, δια του αιωνίου Πνεύματος, προσέφερε τον εαυτό του άμωμο θυσία στο Θεό, **θα καθαρίσει την συνείδησή σας από νεκρά έργα, ώστε να λατρεύουμε το ζωντανό Θεό.**

Λειτουργικά στιγμιότυπα (34)

Η ΑΓΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ (γ)

Ο άγιος Ίωάννης ο Χρυσόστομος επιμένει στην κοινωνική διάσταση της ειρήνης, στη σημασία δηλαδή που έχει η θυσία του Ιησού Χριστού για την ειρήνη μεταξύ των ανθρώπων, η θυσία, που έγινε μια φορά και συνεχίζεται σε κάθε θεία Λειτουργία. «Εί τοίνυν διά τήν ειρήνην τήν εις τόν άδελφόν σον γεγονόςεν ή θυσία, άν δέ ού κατορθοίς τήν ειρήνην, εική μετέχεις τής θυσίας. Ανόνητον γάρ σοι το κατόρθωμα γεγονός. Ποίησον τοίνυν εκείνο πρώτον, δι' όπερ ή θυσία προσενήγκεται καί τότε αυτής απολαύσεις καλώς». Αν λοιπόν η θυσία έγινε και γίνεται για να 'χης ειρήνη με τον αδελφό σου, αλλά εσύ δεν το κατορθώνεις αυτό, τότε άδικα μετέχεις στη θυσία. Γιατί για σένα είναι χωρίς όφελος το μεγάλο έργο του Χριστού.

Κάμε λοιπόν πρώτα εκείνο, για το οποίο ακριβώς προσφέρθηκε και προσφέρεται ή θυσία και τότε θα την χάρις καλά και σωστά.

Όταν είμαστε στην είσοδο και πατούμε το κατώφλι της θύρας, για να μπούμε στη βασιλική αίθουσα της αγίας αναφοράς, ο λειτουργός φωνάζει και μας συνιστά, αλλά και μας εύχεται, την ειρήνη· «την αγίαν αναφοράν εν ειρήνη προσφέρειν». Και η σύναξη όλη απαντά και βεβαιώνει πως ερχόμαστε, για να συμμετάσχουμε στη συνεχιζόμενη θυσία του Ιησού Χριστού, ειρηνευμένοι με το Θεό, ειρηνευμένοι μέσα μας και μεταξύ μας. Από την αρχή της ιεροτελεστίας έλεος ζητούμε από το Θεό, και τώρα έρχεται η ώρα για να βεβαιώσουμε πως εμείς δεν έχουμε τίποτ' άλλο να προσφέρουμε παρά έλεος και ειρήνη, συμπάθεια και αγαπητική διάθεση προς αλλήλους, Γιατί αυτό θέλει ο Θεός, γιατί για κάθε θυσία. Γιατί η μεγάλη θυσία, που προσφέρθηκε μια για πάντα και συνεχίζεται, τώρα στην Εκκλησία, είναι η θυσία του Ιησού Χριστού, στην οποία εμείς δεν έχουμε να εισφέρουμε παρά τη συμμετοχή μας σ' αυτήν με αγάπη και ειρήνη. Ο λειτουργός φωνάζει· «Στώμεν καλώς· στώμεν μετά φόβου Πρόσχωμεν! Τήν αγίαν αναφοράν εν ειρήνη προσφέρειν». Και ο λαός αποκρίνεται· «Ελεον ειρήνης θυσίαν αίνέσεως». Αμήν.
+ Σ.Κ.Δ.